

ERSTE PLAVI OBVEZNI MIROVINSKI FOND KATEGORIJE C

Godišnje izvješće za 2019. godinu

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Izvešće posloводства za 2019. godinu	2
Izvešće neovisnog revizora	7
Odgovornost za financijska izvješća	12
Izveštaj o financijskom položaju	13
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
Izveštaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)	15
Izveštaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda	16
Izveštaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda	17
Izveštaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda	18
Bilješke uz financijske izvještaje	19

Izvešće posloводства za 2019. godinu

Značajna gospodarska i makroekonomska kretanja tijekom 2019. godine

Tijekom 4Q 2019. hrvatsko gospodarstvo je zabilježilo realan rast od 2,5% na godišnjoj razini dok je na razini cijele godine rast BDP-a iznosio 2,9%. Pozitivan utjecaj na rast hrvatskog gospodarstva je imala povećana domaća potražnja, odnosno 4,0%-tni rast potrošnje kućanstava u 4Q 2019. na osnovu rasta kreditne aktivnosti, prosječne plaće i pada stope nezaposlenosti, te rast izvoza roba i usluga gdje je godišnja stopa rasta ubrzala na 5,6%. Rast turističkog prometa, odnosno broja noćenja od 2,4% u 2019., kao jedne od najvažnijih gospodarskih grana u RH je također imao pozitivan utjecaj na rast hrvatskog gospodarstva u 2019. Rast gospodarstva se pozitivno odrazio na rast hrvatskog dioničkog tržišta koje je u 2019. raslo 15,4%, mjereno razinom CROBEX indeksa.

Poboljšanje makroekonomskih pokazatelja i kontrola državnih financija, uslijed čega je došlo do pada udjela javnog duga u BDP-u na 74,9% do kraja rujna 2019. s pozitivnim trendovima na osnovu kojih se očekuje nastavak pada udjela javnog duga u BDP-u i u idućim godinama, su doveli do pada prinosa na hrvatske državne obveznice te do pozitivnog utjecaja cijena istih na prinose hrvatskih mirovinskih fondova.

Ekspanzivna monetarna politika vodećih inozemnih centralnih banaka je imala utjecaj na zadržavanje vrlo niskih prinosa na obveznice što je imalo pozitivan utjecaj na cijene obveznica i prinose fondova u 2019. ali što ujedno predstavlja i rizik za ostvarivanje pozitivnih stopa povrata u narednim godinama.

Nastanak i povijest

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C (u nastavku „Fond“ ili „Erste Plavi“) je 30. svibnja 2014. godine osnovalo društvo Erste d.o.o. - društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom ("Društvo") na temelju odobrenja za osnivanje mirovinskog fonda i obavljanje poslova upravljanja mirovinskim fondom koji je izdala Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga ("HANFA").

Fond je započeo poslovati 21. kolovoza 2014. godine.

Članom Fonda može postati svaka osoba koja ispunjava uvjete propisane Zakonom o mirovinskom osiguranju, te Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima. Osiguranik uvijek može biti član mirovinskog fonda kategorije C, no ako je osiguranik član fonda neke druge kategorije, Središnji registar osiguranika će ga rasporediti u fond C na dan kad se ispuni uvjet od manje od 5 godina do dana ispunjenja starosnih uvjeta za stjecanje prava na starosnu mirovinu prema zakonu koji uređuje mirovinsko osiguranje.

Nadzor nad Fondom vrši Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku: „HANFA“).

Izvešće posloводства za 2019. godinu (nastavak)

Osnovna djelatnost

Obvezni mirovinski fondovi se dijele u tri kategorije: A, B i C. Kategorije se međusobno razlikuju po ograničenjima članstva te investicijskoj strategiji i ograničenjima u ulaganja, sukladno odredbama Zakona.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C ("Fond") je zasebna imovina bez pravne osobnosti, koji se kao fond posebne vrste osniva radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova mirovinskog fonda i ulaganja tih sredstava sa ciljem povećanja vrijednosti mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima mirovinskog fonda, u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima ("Zakon").

Mirovinski fond je u vlasništvu svojih članova čija se pojedinačna vlasnička prava određuju s obzirom na iznos sredstava na njihovom računu.

Društvo za upravljanje Fondom

Sukladno statutu Fonda i u skladu s odredbama Zakona, Fondom upravlja Erste društvo s ograničenom odgovornošću za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Društvo"), koje jamči i odgovara za poslovanje Fonda, kao i za štetu počinjenu vlasnicima udjela u Fondu djelovanjem suprotno Zakonu i Statutu Fonda.

Društvo je 1. prosinca 2014. godine pripojilo Erste DMD d.o.o. društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima i promijenilo naziv u Erste d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Sukladno Zakonu, Društvo Fondu zaračunava naknadu za upravljanje koja se obračunava dnevno po godišnjoj stopi 0,338% (u 2018. godini 0,363%) na ukupnu imovinu Fonda umanjenu za sve obveze s osnove ulaganja. Imovina Fonda vodi se i evidentira odvojeno od imovine Društva.

Depozitar

Sukladno Zakonu, Društvo treba odabrati depozitara kome će povjeriti čuvanje sredstava Fonda. Depozitar Fonda je OTP banka d.d., Ulica Domovinskog rata 61, Split ("depozitar"). Depozitar procjenjuje vrijednost imovine Fonda u skladu sa zakonom i mjerodavnim propisima. Društvo drži sredstva jamstvenog pologa kod depozitara na zasebnom računu. Sukladno odredbi Statuta Fonda, tijekom 2019. godine depozitar zaračunava naknadu za svoje usluge od ukupne imovine Fonda umanjene za sve obveze s osnove ulaganja. Visina naknade do 31. svibnja 2019. bila je 0,025%, a od 1. lipnja 2019. godine je 0,022% (2018. godina: 0,025%).

Središnji registar osiguranika

Središnji registar osiguranika ("REGOS") je ustanova osnovana uredbom Vlade Republike Hrvatske sa zadaćom prikupljanja i nadzora uplata doprinosa za mirovinsko osiguranje i vođenja evidencije o pojedinačnim računima članova mirovinskih fondova, kao i radi prijenosa doprinosa, računa i sredstava u ime članova.

Izvešće posloводства za 2019. godinu (nastavak)

Uprava i Nadzorni odbor

Upravljačku strukturu Društva čine:

Nadzorni odbor

Krešimir Gunjača	Predsjednik Nadzornog odbora	od 14. ožujka 2019. godine
Christoph Wolf	Zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora	od 02. lipnja 2017. godine
Zdenko Matak	Član	od 14. ožujka 2019. godine
Marko Markić	Član	od 02. lipnja 2017. godine
Heinz Bednar	Član	od 13. lipnja 2016. godine
Branimir Britvić	Član	od 25. srpnja 2019. godine
Danijel Nestić	Član	od 01. kolovoza 2019. godine

Uprava

Petar Vlaić	Predsjednik	od 19. listopada 2017.
Nataša Ivanović	Članica	od 19. listopada 2017.
Senka Fekeža Klemen	Članica	od 02. prosinca 2018.
Goran Kralj	Prokurist	od 10. srpnja 2018. do 03. lipnja 2019.

Budući razvoj poduzetnikova poslovanja

Društvo za upravljanje će upravljati imovinom Fondova u svoje ime i u interesu članova Fonda. Cilj upravljanja Fondom je povećanje vrijednosti imovine ulaganjem sredstava u skladu sa zakonom i pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza. Pri upravljanju posebna se pažnja pridaje održavanju odgovarajuće razine likvidnosti, zabrani sukoba interesa i smanjenju rizika raspršenošću ulaganja.

Izvešće posloводства za 2019. godinu (nasavak)

Događaji nakon datuma bilance

Nije bilo drugih događaja nakon datuma bilance osim onih objavljenih u bilješci 23 financijskih izvještaja.

Financijski instrumenti i povezani rizici

Ulaganje u Fond pretpostavlja preuzimanje određenih rizika od strane članova Fonda. Općenito, rizik je vjerojatnost ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Rizici povezani s ulaganjima Fonda variraju ovisno o financijskim instrumentima u koje Fond ulaže, budući da svako ulaganje neizostavno nosi svoj specifični skup različitih rizika, kao što su tržišni, kreditni i drugi oblici rizika. Najznačajnije vrste rizika povezanih s financijskim instrumentima u koje Fond ulaže su rizik likvidnosti, kreditni rizik i rizik namire i plaćanja, te tržišni rizici: rizik promjene kamatnih stopa, valutni rizik, rizik promjene cijena vrijednosnih papira, i rizik likvidnosti vrijednosnih papira.

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nedostatka sredstava potrebnih za podmirivanje obveza i rezultanta je neusklađenosti rokova dospijeca potraživanja i obveza. Kvalitetnim upravljanjem ročnosti plasmana novčanih sredstava potrebno je osigurati pokrivanje nadolazećih obveza i uspostaviti razinu likvidnosti koja može ispuniti očekivane i neočekivane potrebe za novčanim sredstvima. Kreditni rizik nastaje iz mogućnosti da se potraživanja Fondova po investicijama i s njima povezanim naknadama i kamatama, te prilikom trgovanja vrijednosnim papirima neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku sukladno ugovoru, odnosno predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja obveze prema pojedinom Fondu. Kreditni rizik ovisi o kreditnoj sposobnosti izdavatelja vrijednosnih papira.

Rizik namire se pojavljuje kod trgovanja financijskim instrumentima, a ovisi o kreditnoj sposobnosti suprotne strane u trgovanju prilikom namire. Tržišni rizici predstavljaju potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost imovine Fondova i uzrokuju ih promjene cijena, volatilnosti i korelacija vrijednosnih papira, odnosno kretanja na financijskim tržištima. Upravljanje tržišnim rizicima je dio ukupne strategije upravljanja imovinom Fondova i kao takav u sebi sadrži kamatni rizik, valutni rizik, rizik promjene cijena vrijednosnih papira i rizik likvidnosti vrijednosnih papira. Kamatni rizik je sastavni dio tržišnog rizika i pokazuje osjetljivost financijskih instrumenata u portfeljima Fondova na promjene kamatnih stopa. Ovo je osnovni rizik pri ulaganju u dužničke vrijednosne papire. Kamatni rizik u poslovanju Fondova može se dvojako promatrati kroz strukturnu izloženost ukupne imovine pojedinog Fonda riziku promjena kamatnih stopa preko svojih pozicija u kamatno osjetljivim instrumentima na valutnom, novčanom te tržištu obveznica (fixed income). Cilj upravljanja kamatnim rizikom je postizanje optimalne strukture portfelja s obzirom na predviđena kretanja kamatnih stopa za pojedine vrste vrijednosnih papira. Valutni rizik ili rizik promjene tečaja pokazuje osjetljivost vrijednosti imovine Fondova na fluktuacije tečajeva stranih valuta, a nastaje prilikom ulaganja u financijske instrumente denominirane u valutama različitim od valute obračunske jedinice. U svrhu zaštite od rizika eventualnih nepovoljnih međuvalutarnih kretanja potrebno je kontrolirati i pratiti otvorenost ukupne devizne pozicije, otvorenost u svakoj pojedinoj valuti, kao i kretanje tečaja domaće u odnosu na ostale svjetske valute. Rizik promjene cijene vrijednosnih papira je mjera gubitka koji može nastati zbog pada vrijednosti vrijednosnih papira u portfeljima Fondova (obveznički portfelj, udjeli u fondovima). Rizik likvidnosti vrijednosnih papira je mjera gubitka koji može nastati zbog smanjene utrživosti pojedinog vrijednosnog papira ili dijela portfelja vrijednosnih papira u portfeljima Fondova. Funkciju upravljanja rizicima obnaša Odjel za nadzor i kontrolu rizika. Sustav upravljanja rizicima opisan je Politikom upravljanja rizicima, te Strategijom upravljanja rizicima. Strategija upravljanja rizicima definira opća načela upravljanja rizicima i definira okvir kojim se određuje sklonost preuzimanja rizika za pojedine vrste rizika.

Ciljevi i politike Fonda u upravljanju financijskim rizicima te izloženost Fonda tim rizicima detaljno su opisani u bilješci 20 u ovim financijskim izvještajima.

Izvešće posloводства za 2019. godinu (nastavak)

Poduzete mjere i aktivnosti u svrhu provođenja investicijske politike i donošenje investicijskih odluka u odnosu na tržišna, gospodarska i makroekonomska kretanja te aktivnosti poduzete u svrhu upravljanja izloženošću prema značajnim rizicima

Prilikom određivanja strategije ulaganja te donošenja investicijskih odluka Društvo je u cilju ostvarivanja dugoročnih ciljeva Fonda pokušalo osigurati prihvatljivu razinu rizika za očekivani prinos. Obzirom na nisko rizičnu strategiju ulaganja Fonda, investicijski cilj se ostvaruje pretežnim ulaganjem u dužničke vrijednosne papire, udjele investicijskih fondova te depozite i ostale instrumente tržišta novca uz aktivno upravljanje valutnom izloženosti.

Fond je na kraju godine najveći dio imovine imao uložen u domaće obveznice od čega 94,87% u hrvatske državne obveznice, a 5,54% u korporativne obveznice te je koristio repo ugovor u iznosu 0,41%.

Obzirom na makroekonomska kretanja te izloženost značajnijim rizicima, Fond je tokom godine postupno realizirao profit na državnim obveznicama, uz djelomično restrukturiranje obvezničkog portfelja u korist indexiranih obveznica RH te istovremeno skraćivanje duracije. Kako bi mogao adekvatno reagirati na eventualne distorzije na tržištima (poput trenutne situacije sa COVID-19 virusom), fond je zadržao visoku razinu likvidnih sredstava. Upravo u cilju smanjivanja volatilnosti portfelja tokom godine smo koristili i financijske izvedenice.

Navedenim strategijama te investicijskim odlukama Fond je u prethodnom razdoblju ostvario prinos od 6,74%.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Nije primjenjivo na Fond.

Otkup vlastitih dionica

Nije primjenjivo na Fond.

Podružnice poduzetnika

Nije primjenjivo na Fond.

Izvješće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela fonda Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj fonda Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C („Fond“) na dan 31. prosinca 2019. i njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN104/17 i 9/19) („Računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 9. travnja 2020. godine.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine;
 - izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu tada završenu;
 - izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda) za godinu tada završenu;
 - izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda za godinu tada završenu;
 - izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda za godinu tada završenu;
 - izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2019. godine; i
 - bilješke uz financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.
-

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizijske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje

Fer vrijednost financijske imovine

Vidjeti bilješku 7 uz financijska izvješća pod nazivom Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti, bilješku 3 pod nazivom Značajne računovodstvene politike te bilješku 21 pod nazivom Fer vrijednost financijskih instrumenata za daljnje informacije.

Na dan 31. prosinca 2019. godine, Fond ima iskazanu financijsku imovinu koja se odnosi na ulaganja u dužničke vrijednosne papire u iznosu od 417 milijuna koja se mjeri po fer vrijednosti.

Usmjerili smo pozornost na vrednovanje financijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi Uprave društva za upravljanje prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na rizik da li je fer vrijednost vrijednosnih papira pravilno utvrđena.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Dobili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz fer vrednovanje financijske imovine.

Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti financijske imovine s pravilima Fonda, odnosno računovodstvenom politikom vrednovanja imovine Fonda i nismo identificirali odstupanja.

Najznačajniji dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na obveznice koje kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o financijskom položaju Fonda na dan 31.12.2019. s javno objavljenim tržišnim cijenama.

Za vrijednosne papire koji ne kotiraju ili koji nisu imali aktivno tržište, na uzorku smo pregledali procjene fer vrijednosti izrađene od strane Fonda. Provjerili smo:

- korištenu metodu procjene fer vrijednosti (fer vrijednost izvedena iz instrumenata kompanija sličnih industrija i tržišta, krivulje prinosa, model diskontiranih novčanih tokova ili bilo koje druge tehnike procjene koja omogućava dobivanje procijenjene vrijednosti prema ostvarenim transakcijama na aktivnim tržištima);
- ključne pretpostavke korištene u izradi procjena vrijednosti (usporedivi instrument, javno dostupne informacije koje su bile podloga izračuna vrijednosti po modelu diskontiranih novčanih tokova).

Provjerili smo točnost javno dostupnih podataka korištenih prilikom utvrđivanja fer vrijednosti i matematičku točnost izračuna fer vrijednosti.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije gore navedene, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru da li je Izvešće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvešću posloводства za financijsku godinu za koju su sastavljeni financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s financijskim izvještajima; te
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21.

Ako temeljeno na poslu kojeg smo obavili na ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora i u svjetlu poznavanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja u skladu s računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevaramo može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvešće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda 18. svibnja 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine društva za upravljanje fondovima s najnovijim ponovnim imenovanjem od 16. svibnja 2019. i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 3 godine.

Ovlašteni revizor angažiran kao partner za ovo izvješće neovisnog revizora je Marija Mihaljević.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
9. travnja 2020.

Tamara Mačašović
Član Uprave

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Marija Mihaljević
Ovlašteni revizor

Odgovornost za financijska izvješća

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN br. 19/14, 93/15, 64/18, 115/18). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi financijske izvještaje za svaku financijsku godinu koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (Narodne novine 104/17 i 9/19) ("računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj"), te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremu tih financijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenitu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećom računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje financijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća posloводства, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Odobreno od strane Uprave Erste d.o.o. društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, a u ime Erste Plavog obveznog mirovinskog fonda kategorije C:

Petar Vlaić

Predsjednik Uprave

Nataša Ivanović

Članica Uprave

Senka Fekeža Klemen

Članica Uprave

Zagreb, 7. travnja 2020. godine

ERSTE d.o.o.
društvo za upravljanje obveznim
i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
ZAGREB

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C

Izveštaj o financijskom položaju

Na dan 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

POZICIJA	Bilješke	AOP	31.12.2018.	31.12.2019.
Imovina fonda				
Novčana sredstva	5	1	23.272.129	459.009
Depoziti kod kreditnih institucija	6	2	30.000.336	-
Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri (Σ AOP4+AOP7)		3	476.144.607	624.283.160
- koji se vrednuju po fer vrijednosti (AOP5 + AOP6)	7	4	333.635.612	416.909.800
a) kojima se trguje na uređenom tržištu		5	333.635.612	416.909.800
b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		6	-	-
- koji se vrednuju po amortiziranom trošku	8	7	142.508.995	207.373.360
Instrumenti tržišta novca		8	-	-
Udjeli UCITS fondova		9	-	-
Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		10	-	-
Udjeli otvorenih AIF-a i poslovni udjeli zatvorenih AIF-a		11	-	-
Izvedeni financijski instrumenti	9	12	-	2.321
Ostala financijska imovina		13	-	-
Ostala imovina		14	-	-
UKUPNA IMOVINA (AOP1+AOP2+AOP3+AOP8+AOP9+AOP10+AOP11+AOP12+AOP13+AOP14)		15	529.417.072	624.744.490
Izvanbilančna evidencija aktiva		16	131.587.092	184.770.473
Obveze fonda				
Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente		17	-	-
Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	10	18	540.180	159.487
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	11	19	-	2.500.111
Obveze prema mirovinskom društvu	12	20	163.030	183.014
Obveze prema depozitaru	13	21	11.228	11.912
Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		22	1.060.718	194.559
Ostale obveze mirovinskog fonda		23	1.199	100
Ukupno obveze mirovinskog fonda (Σod AOP17 do AOP23)		24	1.776.355	3.049.183
Neto imovina mirovinskog fonda (AOP15-AOP24)	14	25	527.640.717	621.695.307
Broj obračunskih jedinica		26	4.033.500,8050	4.452.496,0924
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda (AOP25/AOP26)		27	130,8146	139,6285
Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		28	626.276.115	770.102.060
Novčani izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		29	-178.867.078	-265.749.947
Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		30	19.654.723	13.713.125
Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		31	37.603.449	57.258.171
Rezerve fer vrijednosti (AOP33+AOP34)		32	22.973.508	46.371.898
- fer vrijednost financijske imovine		33	22.973.508	46.371.898
- učinkoviti dio računovodstvena zaštite		34	-	-
UKUPNO OBVEZE PREMA IZVORIMA IMOVINE (ΣAOP28 do AOP32)		35	527.640.716	621.695.307
Izvanbilančna evidencija pasiva		36	131.587.092	184.770.473

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

POZICIJA	Bilješke	AOP	31.12.2018.	31.12.2019.
Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata (ΣAOP38-AOP39)	15	37	11.137.223	1.218.346
Realizirani dobiti od financijskih instrumenata		38	11.404.789	2.150.172
Realizirani gubici od financijskih instrumenata		39	267.566	931.826
Neto nerealizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (AOP41+AOP42)	16	40	-540.180	-157.166
Neto nerealizirani dobiti (gubici) financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)		41	-540.180	-157.166
Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		42	-	-
Ostali prihodi (Σ od AOP44 do AOP48)		43	35.717.551	33.102.791
Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	17	44	12.517.205	14.005.195
Pozitivne tečajne razlike		45	23.200.346	19.097.596
Prihod od dividendi		46	-	-
Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		47	-	-
Ostali prihodi		48	-	-
Ostali financijski rashodi (Σ od AOP50 do AOP53)		49	24.798.162	18.323.007
Rashodi od kamata		50	2.873	111
Negativne tečajne razlike		51	24.795.289	18.322.896
Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		52	-	-
Ostali rashodi s osnova ulaganja u financijske instrumente		53	-	-
Ostali rashodi (Σ od AOP55 do AOP59)		54	1.861.709	2.127.839
Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	18	55	1.733.979	1.983.985
Naknada depozitaru		56	119.420	136.025
Transakcijski troškovi		57	8.310	7.829
Umanjenje ostale imovine		58	-	-
Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		59	-	-
Dobit ili gubitak (AOP37+AOP40+AOP43-AOP49-AOP54)		60	19.654.723	13.713.125
Ostala sveobuhvatna dobit (AOP62 + AOP63 + AOP66)		61	-6.675.572	23.398.390
Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata		62	-	-
Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosni papiri (AOP64 + AOP65)		63	-6.675.572	23.398.390
- nerealizirani dobiti/gubici		64	-6.675.572	23.398.390
- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		65	-	-
Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio) (AOP67 + AOP68)		66	-	-
- dobiti/gubici		67	-	-
- preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		68	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit (AOP60 + AOP61)		69	12.979.151	37.111.515

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C Izveštaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

POZICIJA	AOP	31.12.2018.	31.12.2019.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od ΣAOP99 do AOP118)	98	-68.508.649	-79.758.480
Dobit ili gubitak	99	19.654.723	13.713.125
Dobici/gubici od ulaganja u financijske instrumente	100	-9.468.843	-2.398.808
Neto rezultat od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	101	-	-
Prihodi od kamata	102	-12.517.205	-14.005.195
Rashodi od kamata	103	2.873	111
Prihodi od dividendi	104	-	-
Ispravak vrijednosti potraživanja i sl. otpisi	105	-	-
Povećanje/smanjenje ulaganja u prenosive dužničke i vlasničke vrijednosne papire	106	-79.641.062	-122.281.685
Povećanje/smanjenje ulaganja u instrumente tržišta novca	107	-	-
Povećanje/smanjenje ulaganja u udjele investicijskih fondova	108	-	-
Povećanje/smanjenje ulaganja u izvedenice	109	2.617.135	78.419
Primici od kamata	110	9.472.843	13.862.583
Izdaci od kamata	111	-2.873	-
Primici od dividendi	112	-	-
Povećanje/smanjenje ostale financijske imovine	113	465.465	30.000.253
Povećanje/smanjenje ostale imovine	114	-	-
Povećanje/smanjenje obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente	115	-	-
Povećanje/smanjenje financijskih obveza	116	495.340	2.119.307
Povećanje/smanjenje obveza prema mirovinskom društvu i depozitaru	117	23.241	20.668
Povećanje/smanjenje ostalih obveza iz poslovnih aktivnosti	118	389.714	-867.258
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od ΣAOP120 do AOP123)	119	88.189.693	56.943.076
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	120	164.281.067	143.825.945
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	121	-76.091.374	-86.882.869
Ostali primici iz financijskih aktivnosti	122	-	-
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti	123	-	-
Neto povećanje (smanjenje) novčanih sredstava (AOP98+AOP119)	124	19.681.044	-22.815.404
Novac na početku razdoblja	125	3.589.202	23.270.246
Novac na kraju razdoblja (AOP124+ AOP125)	126	23.270.246	454.842

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C

Izveštaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

POZICIJA	AOP	31.12.2018.	31.12.2019.
Dobit ili gubitak	127	19.654.723	13.713.125
Ostala sveobuhvatna dobit	128	-6.675.572	23.398.390
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit) (ΣAOP127 + AOP128)	129	12.979.151	37.111.515
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	130	164.281.067	143.825.945
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	131	-76.091.374	-86.882.869
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda (ΣAOP130 do AOP131)	132	88.189.693	56.943.076
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine mirovinskog fonda (AOP129 + AOP132)	133	101.168.844	94.054.591

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C
Izveštaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda

za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Pozicija	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.
Neto imovina mirovinskog fonda	621.695.307	527.640.716	426.471.872	323.376.200	235.646.340
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	4.452.496,0924	4.033.500,8050	3.350.651,7226	2.730.072,9386	2.159.153,7132
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	139,6285	130,8146	127,2803	118,4497	109,1383
	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.
Prinos mirovinskog fonda	6,7377%	2,7768%	7,4551%	8,5317%	5,7180%
Pokazatelj ukupnih troškova	0,3635%	0,3909%	0,4191%	0,4533%	0,5311%
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovanju financijskim instrumentima	Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe		
RAIFFEISENBANK	50,3346%		-		
ZAGREBAČKA BANKA	23,7620%		-		
ERSTE & STEIERMARKISCHE BANK D.D.	17,3061%		-		

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C
Izveštaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda

Na dan 31. prosinca 2019. godine

(svi iznosi izraženi su u kunama)

Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2018.	% NAV	31.12.2019	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	333.635.612	63,23%	416.912.122	67,06%
 od toga tehnikama procjene	144.359.437	27,36%	196.521.488	31,61%
	Financijske obveze	540.180	0,10%	159.487	0,03%
 od toga tehnikama procjene	-	-	-	-
Amortizirani trošak	Financijska imovina	195.781.460	37,11%	207.832.369	33,43%
	Financijske obveze	-	-	2.500.111	0,40%
Ostale metode	Ostala imovina	-	-	-	-
	Ostale obveze	1.236.175	0,23%	389.585	0,06%

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Bilješke uz financijske izvještaje

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

1. Fond koji je predmet izvještavanja

Erste Plavi obvezni mirovinski fond kategorije C („Mirovinski fond“ ili „Fond“) osnovan je 21. kolovoza 2014. godine. Erste d.o.o. - društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom („Društvo za upravljanje“ ili „Društvo“) upravlja Mirovinskim fondom, a sjedište Društva za upravljanje se nalazi u Zagrebu, I. Lučića 2A.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Mirovinskog fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 93/15, 64/18, 115/18) („Zakon“).

2. Osnova za sastavljanje

Osnove računovodstva

Poslovne knjige Fonda vode se u kunama (HRK) sukladno hrvatskim zakonskim propisima i računovodstvenim načelima i praksi koje se pridržavaju fondovi u Hrvatskoj. Fond je dodatno reguliran Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima i vezanim pravilnicima.

Osnova pripreme financijskih izvještaja

Financijska su izvješća sastavljena po načelu fer vrijednosti, osim ako se ne zahtjeva ili je dopušteno drugačije, u skladu s hrvatskim Zakonom o računovodstvu, Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda.

Računovodstveni propisi važeći u Republici Hrvatskoj počivaju na odredbama važećeg Zakona o računovodstvu (ZoR). Sukladno članku 5. ZoR-a Fond spada u kategoriju velikih poduzetnika. Ovi poduzetnici sastavljaju i prezentiraju godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) te njihovih dopuna, a prethodno usvojenih u Europskoj Uniji i interpretiranih ili izmijenjenih od strane regulatora – Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA, Agencija). Društvo za upravljanje mirovinskim fondovima dužno je pripremiti financijske izvještaje fondova u skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 93/15, NN 64/18, NN 115/18) i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (Narodne novine 104/17 i 9/19) („računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

2. Osnova za sastavljanje (nastavak)

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji mirovinskog fonda pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (Narodne novine 104/17, 9/19) (računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj).

Funkcionalna valuta

Financijski izvještaji Fonda pripremljeni su u kunama (HRK), što je i funkcionalna valuta objavljivanja Fonda, osim ako nije drugačije navedeno. Službeni tečaj kune koji je objavila Hrvatska narodna banka na dan 31. prosinca 2018. i 31. prosinca 2019. godine u odnosu na druge značajne valute, bio je kako slijedi:

Valuta	31. prosinca 2018. godine	31. prosinca 2019. godine
1 EUR	7,417575	7,442580
1 USD	6,469192	6,649911

Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Priprema financijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje odluka, procjena i pretpostavki koje utječu na iznose iskazane u financijskim izvješćima.

Procjene Uprave koje su imale utjecaj na iznose u financijskim izvješćima odnose se na procjene vrijednosti financijskih instrumenata..

Neizvjesnost procjenjivanja

Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Sukladno tome, računovodstvene procjene zahtijevaju korištenje pretpostavki, a te procjene se koriste u pripremi financijskih izvješća i promijenit će se ako nastanu novi događaji, za koje je stečeno iskustvo uslijed novih informacija i promjene okoline. Stvarni rezultati mogu se promijeniti kao posljedica procjena.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike

Novac

Novac je stalno raspoloživo sredstvo na transakcijskim računima kod banaka, koji se odmah i u svakom trenutku, bez ikakvih zapreka i gubitaka, može koristiti kao sredstvo plaćanja. Iskazuje se po amortiziranom trošku jer: (i) se drže radi naplate ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi predstavljaju isključivo glavnica i kamatu i (ii) nisu određeni po fer vrijednost u računu dobiti i gubitka. Računi u bankama koji glase na inozemna sredstva plaćanja iskazuju se u hrvatskim valutnim jedinicama primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan izvještavanja. Tečajne razlike (pozitivne ili negativne), nastale primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na stranu valutu, priznaju se u računu dobiti i gubitka..

Financijski instrumenti – vrste ulaganja

Imovina Fonda investira se u dužničke i vlasničke vrijednosne papire, udjele u investicijskim fondovima te izvedenice sukladno zakonskim ograničenjima. Fond može ulagati u sljedeće financijske instrumente:

Prenosivi vrijednosni papiri

Prenosivi vrijednosni papiri su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala kao što su obveznice i svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vrijednosnih papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih mjernih veličina. Da bi se neki vrijednosni papir smatrao prenosivim, mora zadovoljavati sljedeće uvjete:

- potencijalni gubitak koji mirovinski fond može pretrpjeti u odnosu na držanje tih instrumenata je ograničen na iznos koji je za njih plaćen
- za njih su dostupne prikladne informacije u obliku redovitih, točnih i cjelovitih informacija o vrijednosnom papiru
- slobodno su prenosivi
- njihovo stjecanje je u skladu s načelima, strategijom i ciljevima ulaganja mirovinskog fonda
- rizici prenosivih vrijednosnih papira prikladno su obuhvaćeni sustavom upravljanja rizicima mirovinskog fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti – vrste ulaganja (nastavak)

Izvedenice

Financijske izvedenice su oni financijski instrumenti koji zadovoljavaju sljedeće kriterije:

1) temeljnu imovinu financijske izvedenice čini najmanje jedno od sljedećeg: prenosivi vrijednosni papiri ili instrumenti tržišta novca sa karakteristikama propisanim Zakonom i drugim primjenjivim propisima, uključujući i financijske instrumente koji imaju jednu ili nekoliko karakteristika te imovine, kamatne stope, devizni tečajevi ili valute i financijski indeksi; vrijednost izvedenica mijenja se prema promjeni vrijednosti temeljne imovine.

2) OTC izvedenice uz uvjete iz točke 1) koje ispunjavaju uvjete propisane Zakonom i drugim primjenjivim propisima. Financijske izvedenice ne zahtijevaju početno neto ulaganje ili relativno malo neto ulaganje u odnosu na ulaganje u temeljnu imovinu izvedenice, te se podmiruju na neki budući datum. Ulaganje u tu vrstu imovine dozvoljeno je isključivo u svrhu zaštite imovine mirovinskog fonda ili efikasnog upravljanja imovinom i obvezama mirovinskog fonda. Ulaganje u špekulativne svrhe nije dozvoljeno. Financijske izvedenice se evidentiraju u izvanbilančnoj evidenciji po nominalnom iznosu financijskog instrumenta, a vrednuju se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Povećanje/smanjenje fer vrijednosti financijskih izvedenica evidentira se u bilančnoj evidenciji kao financijska imovina ukoliko je fer vrijednost pozitivna te financijska obveza ukoliko je ta vrijednost negativna.

Financijske izvedenice vrednuju na sve radne dane na odgovarajućem tržištu, dok se na neradne dane uzima fer vrijednost od prethodnog radnog dana.

Primjeri financijskih izvedenica su kamatni swapovi, FX swapovi, budućnosnice (futures), opcije i ostali terminski instrumenti koji se odnose na vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose.

FX swap ugovori

FX swap ugovor je kombinacija dviju istovremeno zaključenih transakcija. Jedna od njih je spot transakcija (tzv. FX transakcija) dok je druga terminska (tzv. Forward). To zapravo znači da je riječ o razmjeni određenog iznosa valuta danas, da bi se isti iznosi valuta povratno razmijenili u nekom budućem roku na određeni datum. FX swap ugovor se knjiži kao dvije zasebne transakcije: spot transakcija u bilanci kao obveza i potraživanje u punom iznosu, te forward ugovor u vanbilančnoj evidenciji po nominalnom iznosu, dok se samo promjene u njegovoj fer vrijednosti prikazuju u bilanci.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti – početno priznavanje

Klasifikacija i mjerenje financijske imovine temelji se na poslovnom modelu Fonda i obilježjima ugovorenog tijeka novca po pojedinačnom financijskom sredstvu.

Vrste poslovnih modela za upravljanje financijskom imovinom:

- poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (hold-to-collect) po kojem se financijskom imovinom upravlja radi ostvarenja novčanih tokova prikupljanjem ugovornih plaćanja tijekom vijeka trajanja instrumenta, a ne radi prodaje kako bi se realizirao profit. Cilj poslovnog modela subjekta može biti držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, čak i ako je financijska imovina prodana ili se očekuje da će biti prodana u budućim razdobljima, ali uz uvjet da su rijetke (čak i ako imaju znatnu vrijednosti) ili beznačajne po svojoj vrijednosti, pojedinačno ili skupno (čak i ako su učestale).
- poslovni model čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine (hold-to-collect and sell) čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom financijske imovine radi svakodnevnih potreba upravljanja likvidnošću, ostvarivanja prinosa ili usklađivanja ročnosti financijske imovine i obveza.
- ostali poslovni model uključuje imovinu koja se ne drži u okviru poslovnog modela hold-to-collect niti hold to-collect and sell. U njemu se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, a financijskom imovinom se upravlja u cilju ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine.

Financijska imovina koju stječe Fond iskazana u bilanci priznaje se ovisno o vrsti transakcije, na datum trgovanja.

Kamate se počinju obračunavati tek od datuma podmirenja.

Početno mjerenje financijskih instrumenata iskazuje se po trošku nabave uvećanom za transakcijske troškove, osim financijske imovine koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, gdje se transakcijski troškovi priznaju direktno kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti – klasifikacija i naknadno mjerenje

Sva financijska imovina klasificira se na temelju definiranih poslovnih modela upravljanja tom imovinom radi stvaranja novčanih tokova te na osnovu obilježja financijske imovine s ugovornim novčanim tokovima. Poslovni model ne ovisi o namjerama rukovodstva u pogledu pojedinačnog instrumenta nego se određuje na višoj razini objedinjavanja.

Sva financijska imovina pod upravljanjem fonda može se klasificirati kao imovina koja se mjeri po:

- fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka,
- fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili
- amortiziranom trošku

Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako njen cilj nije držanje radi prikupljanja ugovoreni novčanih tokova ili radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje nego isključivo radi trgovanja. Na ovaj način mjere se vlasnički instrumenti, financijske izvedenice te svi ostali financijski instrumenti koji se ne mjere na neki drugi način. Pri početnom priznavanju Fond može neopozivo odlučiti da se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedosljednost pri mjerenju ili priznavanju koja bi u protivnome nastala zbog mjerenja imovine ili obveza ili priznavanja dobiti i gubitka povezanih s tom imovinom ili obvezama na različitim osnovama.

Nakon početnog priznavanja, gdje transakcijski troškovi terete rashode razdoblja, ova financijska imovina se obračunava i iskazuje po fer vrijednosti čija cijena službeno kotira na priznatim burzama, što znači da je fer vrijednost iznos koji bi trebalo primiti za prodanu imovinu ili platiti za podmirenje obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na dan mjerenja vrijednosti. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom prihvatljivih modela procjene vrijednosti.

Prihodi i rashodi ostvareni trgovanjem financijske imovine po ovoj kategoriji mjerenja, promjene njene fer vrijednosti kao i tečajne razlike, evidentiraju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su i ostvareni.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti – klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Financijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sačinjavaju dužnički instrumenti čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine i čiji su novčani tokovi samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (to jest koji su prošli SPPI test). Naknadno mjerenje obavlja se po fer vrijednosti te se promjene fer vrijednosti dužničke financijske imovine priznaju izravno u kapitalu sve do prestanka njenog priznavanja, ali umanjene za iznos amortizacije kao da se ta imovina mjeri po amortiziranom trošku. Iznos amortizacije kao i kamate i tečajne razlike dužničkih instrumenta odmah se priznaju u računu dobiti i gubitka. Kod prestanka priznavanja kumulativni rezultat se prenosi iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka.

Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

U ovu kategoriju mjerenja klasificira se financijska imovina koja je prošla SPPI test u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i čiji su novčani tokovi samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice. Premija ili diskont, uključujući inicijalne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost instrumenta i amortiziraju se. Naknadno mjerenje vrši se po amortiziranom trošku ulaganja, uz korištenje efektivne kamatne stope. Dobivene vrijednosti se priznaju u računu dobiti i gubitka kao prihod/umanjenje prihoda od kamata.

Nad imovinom koja se mjeri po amortiziranom trošku provode se testovi umanjenja prema odredbama članka 17 Pravilnika o vrednovanju. Fond izrađuje procjenu o postojanju dokaza ili okolnosti vezanih uz umanjenje vrijednosti za svu imovinu Fonda koja se ne vrednuje po fer vrijednosti, bez odgode, svaki put kad se pojavi objektivni dokaz ili okolnosti koje upućuju na potrebu procjene vrijednosti imovine radi umanjenja, a najmanje na datum sastavljanja godišnjih i polugodišnjih izvještaja Fonda.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je ona vrijednost tog instrumenta čija cijena službeno kotira na priznatim burzama. To znači da je fer vrijednost iznos po kojem se stavka imovine, odnosno obveza razmjenjuje u urednoj transakciji između tržišnih sudionika radi prodaje imovine, odnosno prijenosa obveze na datum mjerenja pod postojećim tržišnim uvjetima. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom prihvatljivih modela procjene vrijednosti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Razine fer vrijednosti

Društvo koristi slijedeće razine za utvrđivanje fer vrijednosti financijskih instrumenata:

Razina 1: vrednovanje temeljeno na stvarnim cijenama financijskih instrumenata koji kotiraju na aktivnom financijskom tržištu; Razina 2: vrednovanje po modelima kod kojih su svi parametri koji imaju utjecaj na fer vrijednost vidljivi na tržištu, izravno ili neizravno; Razina 3: tehnike kod kojih svi podaci koji značajno utječu na utvrđenu fer vrijednost nisu bazirani na vidljivim tržišnim podacima.

Fond razmatra svaki financijski instrument zasebno kako bi odredilo da li financijski instrument kotira na aktivnom tržištu. Društvo definira kriterije za razgraničenje aktivnog i neaktivnog tržišta za pojedine klase financijske imovine Fonda na slijedeći način:

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u drugoj državi članici ili/ i državi članici OECD-a, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima mogla utvrditi fer vrijednost najmanje 15 dana u tromjesečnom razdoblju. Za ulaganja u izvedene financijske instrumente na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a (financijske instrumente iz važećeg Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda) aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju. Društvo je dužno najmanje jednom mjesečno, za prethodna tri mjeseca, procijeniti zadovoljavaju li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti ove uvjete za postojanje aktivnog tržišta. Društvo će za prenosivi vrijednosni papir i instrument tržišta novca, koji je u trenutku procjene uvršten na uređenim tržištima u razdoblju kraćem od tri mjeseca, na odgovarajući način primijeniti ove odredbe proporcionalno razdoblju uvrštenja financijskog instrumenta. Trgovinski dan koji se ne uzima u obzir za određivanje aktivnog tržišta je: a) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 100.000 kuna za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca iz članka 125. stavka 1. točke 1., 2. i 3. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj; b) trgovinski dan u kojem je dnevni promet bio manji od 50.000 kuna za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca iz članka 125. stavka 1. točke 4. Zakona kojima se trguje na uređenim tržištima u Republici Hrvatskoj.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Razine fer vrijednosti (nastavak)

Neaktivno tržište

Odjel nadzora i kontrole rizika redovito razmatra pokazatelje aktivnosti tržišta, te smatra da osim neispunjenja gore navedenih kriterija za aktivno tržište u pokazatelje neaktivnog tržišta spadaju značajan pad volumena trgovinskih aktivnosti i značajne promjene cijena tijekom razdoblja, odnosno činjenica da tržišne cijene više nisu aktualne, iako navedeni čimbenici sami po sebi ne moraju nužno značiti da tržište više nije aktivno. Uprava Društva može posebnom odlukom odrediti da za pojedini financijski instrument ne postoji aktivno tržište, na primjer ako promatrane tržišne transakcije po prosudbi Odjela nadzora i kontrole rizika nisu redovite, čak iako su cijene dostupne, ili ako jedine izvršene transakcije predstavljaju prisilne transakcije ili transakcije prodaje u nuždi.

Datum trgovanja

Financijska imovina se priznaje na datum trgovanja, odnosno na datum kad se Društvo obvezalo na kupnju financijske imovine za fond. Obračun na datum trgovanja odnosi se na: (a) priznavanje sredstva koje se treba primiti i obveze platiti na datum trgovanja, (b) isknjižavanje sredstva koje je prodano i priznavanje potraživanja od kupca za naplatu na datum trgovanja. Općenito uzevši, kamate ne počinju teći obračunom na sredstvu i podudarnoj obvezi sve dok ne istekne utvrđeni datum podmirenja.

Prestanak priznavanja financijskih instrumenata

Fond prestaje priznavati financijsku imovinu kada više ne posjeduje ugovorna prava koja sadrži financijski instrument, što je uobičajeno nakon prodaje instrumenta ili njegovog dospijeca. Realizirani dobiti i gubici od ulaganja priznaju se u trenutku prodaje vrijednosnih papira, kao razlika između nabavne vrijednosti na početku godine ili od datuma stjecanja tijekom godine i prodajne vrijednosti, po metodi ponderiranih prosječnih cijena.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Imovina Fonda i strategija ulaganja

Imovina mirovinskog fonda može se sastojati isključivo od:

1. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica
2. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica
3. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a
4. prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca uvrštenih na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a
5. udjela UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom
6. depozita kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da:
 - a) kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a
 - b) su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija i
 - c) kreditna institucija nije povezana osoba mirovinskog društva
7. izvedenih financijskih instrumenata kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedenih financijskih instrumenata kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) pod sljedećim uvjetima:
 - a) temeljna imovina izvedenice sastoji se od financijskih instrumenata obuhvaćenih točkama 1. do 5. ovoga stavka, financijskih indeksa, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili valuta, u koje mirovinski fond može ulagati u skladu s odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona
 - b) druge ugovorne strane u transakcijama s neuvrštenim (OTC) izvedenicama su institucije koje podliježu bonitetnom nadzoru te pripadaju kategorijama koje može dodatno propisati Agencija i
 - c) neuvrštene (OTC) izvedenice podliježu svakodnevnom pouzdanom i povjerljivom vrednovanju, te ih je u svakom trenutku moguće prodati, likvidirati ili zatvoriti prijebojnom transakcijom po njihovoj fer vrijednosti na zahtjev mirovinskog fonda
8. novca na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz točke 6. ovoga stavka
9. drugih vrsta imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 9.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Imovina Fonda i strategija ulaganja (nastavak)

Investicijski cilj Fonda jest očuvanje sredstava na računu članova te rast vrijednosti uloženi novčanih sredstava na dulji rok, nisko rizičnom strategijom ulaganja, radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda. Investicijski cilj se ostvaruje ulaganjem u dužničke vrijednosne papire, izvedenice i udjele investicijskih fondova, sukladno ograničenjima ulaganja iz Zakona, podzakonskih akata i Statuta.

Neto imovina Fonda i vrijednost obračunske jedinice

Neto imovinu Fonda čini ukupna vrijednost imovine Fonda umanjena za iznos obveza Fonda na dan vrednovanja. Vrijednost obračunske jedinice predstavlja omjer neto imovinske vrijednosti Fonda i ukupnog broja obračunskih jedinica Fonda na isti dan.

Ostala imovina Fonda

Ostala imovina Fonda odnosi se na sve vrste potraživanja Fonda kao što su potraživanja s osnove ulaganja u vrijednosne papire, potraživanja za dividende, potraživanja s osnova prijenosa obračunskih jedinica i slično. Potraživanja s osnove ulaganja u vrijednosne papire odnose se na prodaju vrijednosnih papira koje se iskazuju na datum trgovanja, a koji će se namiriti na datum namire. Datum namire u pravilu je dva dana od datuma trgovanja ako ugovorom nije utvrđeno drugačije.

Obveze Fonda

Obveze Fonda mogu biti: obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente, financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti, financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku, obveze prema mirovinskom društvu, obveze prema depozitaru po osnovi naknada, obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica i ostale obveze mirovinskog Fonda, a sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima te su pobliže pojašnjenje u tekstu ispod:

Obveze prema mirovinskom društvu

Fond mirovinskom društvu koje njime upravlja plaća naknadu za upravljanje u visini od 0,338% od ukupne imovine Fonda umanjene za iznos svih obveza Fonda s osnove ulaganja u imovinu za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2019. godine (31. prosinca 2018. godine: 0,363%). Naknada Društvu obračunava se i evidentira dnevno, a isplaćuje jednom mjesečno, drugi radni dan u mjesecu za prethodni mjesec.

Obveze prema depozitaru

Naknada depozitaru, obračunava se u iznosu od 0,022% (do 31. svibnja 2019. naknada je iznosila 0,025%) od ukupne imovine Fonda umanjene za sve obveze s osnove ulaganja u imovinu za razdoblje koje je završilo na dan 31. prosinca 2019. godine (31. prosinca 2018. godine: 0,025%). Fond obračunava naknadu dnevno, a istu isplaćuje depozitaru jednom mjesečno, drugi radni dan u mjesecu za prethodni mjesec.

Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica

Fond ima zakonsku obvezu dnevno uskladiti broj obračunskih jedinica na temelju obavijesti REGOS-a te iskazati obveze s osnove prijenosa udjela. Fond je dužan iznos obveze uplatiti na prijelazni račun REGOS-a u zakonskom roku od primitka obavijesti. Nakon toga, REGOS raspoređuje sredstva na račune novog fonda po izboru osiguranika.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Obveze Fonda (nastavak)

Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente

Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente odnose se na kupnju vrijednosnih papira koje se iskazuju na datumu trgovanja, a koji će se namiriti na datum namire. Datum namire u pravilu je dva dana od datuma trgovanja ako nije ugovorom utvrđeno drugačije.

Financijske obveze

Sve *financijske* obveze klasificiraju se kao obveze koje se naknadno mjere po amortiziranom trošku, osim onih financijskih obveza koji se mjere na neki drugi način kao što su financijske izvedenice koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Realizirani i nerealizirani dobiti i gubici

Realizirani dobiti i gubici od ulaganja priznaju se u trenutku prodaje vrijednosnih papira, kao razlika između nabavne vrijednosti na početku godine ili od datuma stjecanja tijekom godine i prodajne vrijednosti, po metodi ponderiranih prosječnih cijena. Nerealizirani dobiti i gubici financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz RDG priznaju se dnevno kao razlika između nabavne vrijednosti vrijednosnih papira i njihove fer vrijednosti, dok se nerealizirani dobiti/gubici financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz OSD priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata iskazuju se u računu dobiti i gubitka Fonda za sve instrumente koji nose kamatu po načelu obračunatih kamata koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Ostali prihodi

Pod ostalim prihodima smatraju se prihodi od povrata dijela upravljačke naknade investicijskih društava sukladno njihovoj politici prema velikim institucionalnim ulagačima i ostali povremeni prihodi koji nisu obuhvaćeni ostalim definiranim skupinama konta.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Troškovi upravljanja Fondom i drugi troškovi

Ukupni iznos naknada koje terete imovinu Fonda dobiva se zbrajanjem svih naknada kako slijedi:

- ulazna naknada, koju izračunava REGOS u iznosu od 0,5% od ukupno prikupljenih doprinosa. Iznos svih doprinosa uplaćenih taj dan, umanjениh za ulaznu naknadu, polaže se na račun Fonda, dok se ulazna naknada priznaje kao prihod Društva za upravljanje;
- Naknada za upravljanje Fondom obračunava se kao 0,363% godišnje od ukupne imovine Fonda (nakon isključivanja svih obveza od ulaganja u financijske instrumente). Izračun se obavlja dnevno za svaki dan vrednovanja imovine Fonda, a naknada se isplaćuje društvu za upravljanje jednom mjesečno;
- Naknada za izlaz iz mirovinskog fonda naplaćuje se prilikom prijelaza iz jednog mirovinskog fonda u drugi (novi) fond iste kategorije pod upravljanjem drugog mirovinskog društva, pod uvjetom da je prošlo više od 14 dana od prethodne promjene, bez obzira da li se radi o promjeni kategorije fonda pod upravljanjem istog mirovinskog društva ili o promjeni fonda pod upravljanjem drugog mirovinskog društva. Izračunava se na temelju ukupnog iznosa sredstava na osobnom računu člana fonda, a sukladno Zakonu, u iznosu od najviše 0,8% u prvoj, 0,4% u drugoj te 0,2% u trećoj godini članstva. Član može, bez naknade, promijeniti kategoriju mirovinskog fonda i to samo unutar istog mirovinskog društva te samo u kalendarskom mjesecu u kojemu je rođen, s tim da mora uzeti u obzir ograničenja propisana Zakonom. Prilikom promjene kategorije mirovinskog fonda ne naplaćuje se naknada za izlaz.
Naknadu za izlaz obračunava REGOS, odnosno, Fond prima ukupne doprinose ostvarene na taj dan, umanjene za izlaznu naknadu koja se, na dnevnoj osnovi, isplaćuje Društvu;
- Depozitar je naplaćivao naknadu u iznosu od 0,022% godišnje (do 31. svibnja 2019. naknada je iznosila 0,025%) od ukupne imovine Fonda nakon isključivanja svih obveza od ulaganja u financijske instrumente (2018: 0,025%). Fond dnevno obračunava naknadu, a isplaćuje jednom mjesečno.

Transakcijski troškovi

Transakcijski troškovi uključuju sve troškove namire vrijednosnih papira, brokerskih provizija i troškova platnog prometa.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Strana sredstva plaćanja

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna imovina i obveze denominirane u stranim valutama preračunavaju se u hrvatske kune primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke važećim na dan bilance. Realizirani dobiti i gubici od financijskih instrumenata pri preračunavanju iznosa iskazanih u stranim valutama korištenjem tečaja Hrvatske narodne banke uključuju se u Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti unutar pozicije „Neto realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata“. Dobit ili gubitak od tečajnih razlika nastalih po financijskim instrumentima koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključeni su u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti unutar pozicije „Neto tečajne razlike financijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka“. Pozitivne tečajne razlike po ostalim financijskim instrumentima uključene su u poziciju „Ostali prihodi“, dok su negativne tečajne razlike po ostalim financijskim instrumentima uključene su u poziciju „Ostali financijski rashodi“ unutar Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Zajamčeni prinos

Svakom članu Fonda C kategorije jamči se prinos u visini referentnog odgovarajuće kategorije mirovinskih fondova umanjenog za tri postotna boda. Ako je prosječni godišnji prinos mirovinskog fonda kroz razdoblje od prethodne tri kalendarske godine manji od zajamčenog prinosa, mirovinsko društvo će uplatiti razliku mirovinskom fondu do zajamčenog prinosa iz jamstvenog pologa Društva, a ako to nije dovoljno, iz temeljnog kapitala mirovinskog društva do najviše 50% njegovog iznosa.

Na dan 31. prosinca 2019. godine ne postoje navedene okolnosti.

Porez na dobit

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima mirovinski fond ne smatra se poduzetnikom. Kao takav nije obavezan podnositi niti prijavu poreza na dobit, niti plaćati poreze.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

4. Računovodstveni standardi

(a) Usvajanje novih i izmijenjenih standarda i tumačenja

Sljedeći dopunjeni standardi na snazi su od 1. siječnja 2019. godine, ali nisu imali značajan utjecaj na Fond:

- *IFRIC 23 „Neizvjesnost povezana s tretmanom poreza na dobit“* (objavljen 7. lipnja 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- *Godišnja poboljšanja MSFI-jeva za izvještajni ciklus od 2015. do 2017. godine – dodaci MSFI-ju 3, MSFI-ju 11, MRS-u 12 i MRS-u 23* (objavljeni 12. prosinca 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).

(b) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih računovodstvenih standarda i tumačenja koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2019. godine i koje Fond nije ranije usvojilo:

Dodaci Konceptualnom okviru financijskog izvještavanja (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine). Izmijenjeni konceptualni okvir uključuje novo poglavlje o mjerenju; smjernice za izvještavanje o financijskom rezultatu; poboljšane definicije i smjernice - osobito definiciju obveze; i pojašnjenja u važnim područjima, kao što su uloga upravljanja, razboritosti i neizvjesnosti mjerenja u financijskom izvještavanju.

Definicija značajnosti - Dodaci MRS-u 1 i MRS-u 8 (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine). Dodaci pojašnjavaju definiciju značajnosti i kako je treba primjenjivati kako bi obuhvaćala smjernice koje su do sada bile sadržane drugdje u MSFI-jevima. Nadalje, poboljšana su objašnjenja uz samu definiciju. Naposljetku, dodaci osiguravaju dosljednost definicije značajnosti u svim MSFI-jevima. Informacije su značajne ako se opravdano može očekivati da će njihovo izostavljanje, pogrešno ili nejasno prikazivanje utjecati na odluke koje primarni korisnici financijskih izvještaja opće namjene donose na temelju tih financijskih izvještaja, a koje pružaju financijske informacije o određenom izvještajnom subjektu. Fond trenutno procjenjuje utjecaj dodataka na svoje financijske izvještaje

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na financijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

5. Novčana sredstva

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
	HRK	HRK
Računi kod OTP banke d.d.:		
Žiro račun	22.143.798	139.385
Devizni račun – USD	531.818	307.962
Devizni račun – EUR	596.513	11.662
Ukupno	23.272.129	459.009

U izvještaju o novčanom toku prema pravilniku Agencije (HANFA) ne ulaze potraživanja za avistu kamatnu stopu koja iznosi na 31. prosinca 2019. godine 4.167 kuna (31. prosinca 2018. godine: 1.883 kuna), dok su ista sadržana u novčanim sredstvima.

6. Depoziti kod kreditnih institucija

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
	HRK	HRK
Zagrebačka banka d.d.	20.000.334	-
Privredna banka Zagreb d.d.	10.000.002	-
Ukupno	30.000.336	-

7. Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Obveznice Republike Hrvatske	306.328.876	382.451.271
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	27.306.736	22.818.712
Obveznice inozemnih izdavatelja	-	11.639.817
<i>Ukupno ulaganja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>	333.635.612	416.909.800
Ukupna ulaganja u prenosive dužničke i vlasničke vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti	333.635.612	416.909.800

Prenosivi vrijednosni papiri su one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala kao što su obveznice i svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vrijednosnih papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih mjernih veličina. Na ovoj poziciji prikazana su ulaganja u dužničke prenosive vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti te su razvrstani po portfeljima ulaganja i vrsti ulaganja.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

8. Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku

	31. prosinca 2018. HRK	31. prosinca 2019. HRK
<i>Ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku</i>		
Obveznice Republike Hrvatske	142.508.995	207.373.360
Ukupno ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku	142.508.995	207.373.360

Obveznice Republike Hrvatske koje je mirovinsko društvo klasificiralo kao ulaganje koje se drži do dospijeca, vrednuju se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope ostvarene prilikom svakog početnog pojedinačnog ulaganja.

Tijekom 2019. godine nije bilo reklasifikacije obveznica.

9. Izvedeni financijski instrumenti

Sukladno važećim zakonskim odredbama, obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulagati u ovu vrstu financijskih instrumenta ali samo u svrhu zaštite imovine. Fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata na dan 31. prosinca 2019. iznosi 2.321 kunu (31. prosinca 2018. godine: 0 kuna) i odnosi se na 1 otvoreni FX swap ugovor za prodaju eura i kupnju kuna, koji je sklopljen na rok kraći od godinu dana i koji dospijeva u prvom kvartalu 2020. godine (31. prosinca 2018. godine u imovini Fonda nije bilo izvedenih financijskih instrumenata). Od ukupne izvanbilančne evidencije Fonda u iznosu od 184.770.473 kuna (31. prosinca 2018. godine: 131.587.092 kune) na dan 31. prosinca 2019. ugovorena vrijednost izvedenih financijskih instrumenata prikazanih u imovini iznosila je 21.898.941 kunu (31. prosinca 2018. godine: 0 kuna). Valutni derivatni instrumenti se odnose na ugovore o kupnji i prodaji stranih valuta u budućnosti i opcije na indexe. Ugovorni iznosi određenih vrsta financijske imovine pružaju osnovu za usporedbu s imovinom iskazanom u izvještaju o financijskom položaju, ali ne moraju nužno ukazati na iznos budućih novčanih tokova ili tekuće fer vrijednosti imovine te stoga ne ukazuju na izloženost Fonda kreditnom riziku ili riziku promjene cijena.

10. Financijske obveze

	31. prosinca 2018. HRK	31. prosinca 2019. HRK
Obveze s osnove fer vrijednosti izvedenica	540.180	159.487
Obveze s osnove ulaganja u financijske instrumente	540.180	159.487

Financijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti odnose se na ulaganja u izvedene financijske instrumente. Sukladno važećim zakonskim odredbama, obveznim mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulagati u ovu vrstu financijskih instrumenta ali samo u svrhu zaštite imovine. Tako je Fond na dan 31. prosinca 2019. godine imao 11 otvorenih FX swap ugovora (31. prosinca 2018.: 8 ugovora) i 1 Forward ugovor (31. prosinca 2018.: 0 ugovora) koji su se odnosili na prodaju eura i kupnju kuna. Svi su sklopljeni na rok kraći od jedne godine te dospijevaju u prvom kvartalu 2020. godine. Ugovorene vrijednosti otvorenih FX swap i Forward ugovora prikazane su u izvanbilanci. Od njenog ukupnog iznosa, koji je na dan 31. prosinca 2019. iznosio 184.770.473 kuna (31. prosinca 2018. godine: 131.587.092 kune), 160.091.999 kuna odnosilo se na otvorene FX swap i Forward ugovore (31. prosinca 2018. iznosi 131.587.092 kune).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

11. Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
	HRK	HRK
Obveze s osnove ulaganja u repo ugovore	-	2.500.111
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	-	2.500.111

U izvanbilančnoj evidenciji Fonda na dan 31. prosinca 2019. vrijednost danih kolaterala iznosila je 2.779.533 kune (31. prosinca 2018. godine nije bilo ulaganja).

12. Obveze prema mirovinskom društvu

Obveza prema Društvu za upravljanje fondom iznosi 183.014 kuna (31. prosinca 2018. godine: 163.030 kuna) i odnosi se na naknadu za mjesec prosinac 2019. godine. Naknada za upravljanje se izračunava za svaki dan prilikom izračuna neto imovine Fonda i plaća se mjesečno, drugi radni dan u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

13. Obveze prema depozitaru

Obveze prema depozitaru iznose 11.912 kune (31. prosinca 2018. godine: 11.228 kuna) i odnose se na naknadu za mjesec prosinac 2019. godine. Naknada depozitaru izračunava se za svaki dan prilikom izračuna neto imovine Fonda i plaća se mjesečno, drugi radni dan u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

14. Neto imovina fonda

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
	HRK	HRK
Neto imovina mirovinskog fonda na početku razdoblja	426.471.872	527.640.716
Broj obračunskih jedinica na početku razdoblja	3.350.651,7226	4.033.500,8050
Vrijednost obračunske jedinice na početku razdoblja (u kunama)	127,2803	130,8146
Neto imovina mirovinskog fonda na kraju razdoblja	527.640.716	621.695.307
Broj obračunskih jedinica na kraju razdoblja	4.033.500,8050	4.452.496,0924
Vrijednost obračunske jedinice na kraju razdoblja (u kunama)	130,8146	139,6285

Vlasnici mirovinskog fonda su njegovi članovi čije se vlasništvo utvrđuje na temelju iznosa na pojedinačnom računu. Doprinosi u ime članova uplaćuje poslodavac. Za sve uplaćene doprinose REGOS obračunava ulaznu naknadu te ju plaća izravno društvu koje upravlja mirovinskim fondom. Sredstva na računu kod mirovinskog fonda članovi mogu koristiti sukladno odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, 93/15, 64/18 i 115/18). Svi uplaćeni doprinosi preračunavaju se u obračunske jedinice prema vrijednosti jedinice na dan uplate. Svaka obračunska jedinica predstavlja proporcionalni dio neto imovine fonda.

U slučaju da pojedinac odluči promijeniti odabrani obvezni mirovinski fond ukupni iznos sa njegova računa se uplaćuje REGOS-u. Sukladno odredbama Zakona, REGOS obračunava izlaznu naknadu te je izravno uplaćuje društvu za upravljanje obveznim mirovinskim fondom, a preostali iznos novoizabranom fondu.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

15. Realizirani dobiti (gubici) od financijskih instrumenata

	2018.	2019.
	HRK	HRK
<i>Realizirani dobiti od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3.258.013	1.169.732
Ulaganja po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.146.776	980.440
Ukupno realizirani dobiti od financijskih instrumenata	11.404.789	2.150.172
<i>Realizirani gubici od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-267.566	-931.826
Ukupno realizirani gubici od financijskih instrumenata	-267.566	-931.826
Ukupno neto realizirani dobiti (gubici)	11.137.223	1.218.346

16. Nerealizirani dobiti (gubici) na ulaganjima u financijske instrumente

	2018.	2019.
	HRK	HRK
<i>Nerealizirani dobiti od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u izvedenice	-	2.321
Ukupno nerealizirani dobiti	-	2.321
<i>Nerealizirani gubici na ulaganjima od financijskih instrumenata</i>		
Ulaganja u izvedenice	-540.180	-159.487
Ukupno nerealizirani gubici	-540.180	-159.487
Ukupno neto nerealizirani dobiti (gubici)	-540.180	-157.166

17. Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)

	2018.	2019.
	HRK	HRK
<i>Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)</i>		
- Obveznice - po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10.399.320	9.855.240
- Obveznice - amortizirani trošak	2.076.980	4.143.439
- Avista kamata	27.658	4.143
- Depozit	13.247	2.373
Ukupno	12.517.205	14.005.195

18. Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

Naknada za upravljanje za 2019. godinu 1.983.985 kuna (2018. godine: 1.733.979 kuna) i računa se prema odredbama Statuta Fonda.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

19. Povezane strane

U skladu sa važećim Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima, povezane strane su vlasnici Društva i njima povezane osobe, članovi Uprave i Nadzornog odbora društva i njihovi bračni drugovi ili srodnici do uključujući drugog koljena ili druge osobe koje imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva za upravljanje i Fonda te Depozitar.

U tablici ispod prikazane su transakcije po vrsti sa svakom pojedinačnom povezanom osobom.

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
<i>Transakcije sa povezanim osobama:</i>	HRK	HRK
ERSTE d.o.o. društvo za upravljanje Fondom		
Rashodi		
S osnove upravljanja Fondom	1.733.979	1.983.985
Obveze		
S osnove upravljanja Fondom	163.030	183.014
Vlasnici društva za upravljanje		
Erste & Steiermaerkische bank d.d.		
Prihodi		
Kamata po depozitu	45	-
Obveze		
Obveze o osnove ulaganja u financijske instrumente	229.367	14.207
Depozitar		
OTP banka Hrvatska d.d.		
Rashodi		
Naknada depozitaru	119.420	136.025
Transakcijski troškovi	8.310	7.829
Prihodi		
A vista kamata i kamata na depozite	40.264	4.143
Obveze		
Naknada depozitaru	11.228	11.912
Transakcijski troškovi	1.200	100
Obveze o osnove kupnje financijskih instrumenata	34.903	103.097
Imovina		
Novčana sredstva	23.272.129	459.009

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima

Cilj upravljanja rizicima je identifikacija, procjena, analiza, mjerenje i kontrola izloženosti rizicima likvidnosti, kreditnim, tržišnim, operativnim i ostalim rizicima radi efikasnog upravljanja pozicijom izloženosti prema tim rizicima u cilju povećanja tržišne vrijednosti imovine Fonda, odnosno ostvarivanje odgovarajućeg prinosa. Preuzimanje rizika je neizbježni dio poslovanja Fonda, no Društvo upravlja preuzetim rizikom kroz postupak prepoznavanja, mjerenja i nadzora rizika, putem kvalitativnih i kvantitativnih ograničenja rizika i drugih vrsta kontrola. Proces upravljanja rizikom ključan je za održanje profitabilnosti Fonda. Fond je izložen tržišnom riziku (tržišni rizik uključuje rizik promjene cijene dionica, rizik promjene tečaja, te rizik promjene kamatnih stopa), kreditnom riziku te riziku likvidnosti, koji proistječu iz financijskih instrumenata u vlasništvu Fonda.

Investicijski cilj Fonda jest očuvanje sredstava na računu članova te rast vrijednosti uložениh novčanih sredstava na dulji rok, nisko rizičnom strategijom ulaganja, radi osiguranja isplate mirovinskih davanja članovima Fonda. Investicijski cilj se ostvaruje ulaganjem u dužničke vrijednosne papire, depozite banaka i udjele investicijskih fondova, sukladno ograničenjima ulaganja iz Zakona, podzakonskih akata i Statuta.

Društvo će ulaganjem dovoljnog dijela portfelja u likvidne vrijednosne papire osigurati pravovremenu isplatu sredstava članova koji izlaze iz fonda u pojedinom vremenskom roku. Društvo će upravljati Fondom na način da je Fond sposoban pravodobno ispunjavati svoje dospjele obveze (načelo likvidnosti), odnosno da je Fond trajno sposoban ispunjavati sve svoje obveze (načelo solventnosti).

Funkciju upravljanja rizicima obnaša Odjel za nadzor i kontrolu rizika. Sustav upravljanja rizicima opisan je Politikom upravljanja rizicima, te Strategijom upravljanja rizicima. Strategija upravljanja rizicima definira opća načela upravljanja rizicima i definira okvir kojim se određuje sklonost preuzimanja rizika za pojedine vrste rizika.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od mogućih promjena fer vrijednosti ili promjena budućih novčanih tokova financijskih instrumenata zbog promjena tržišnih varijabli kao što su cijene dionica, kamatne stope ili tečajevi valuta.

Fond upravlja tržišnim rizikom rasprostranjenošću svog ulagačkog portfelja vodeći računa o zakonskim ograničenjima ulaganja u financijske instrumente po vrsti instrumenata i zemljopisnoj podjeli.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta zbog promjena u deviznim tečajevima. Sigurna ulaganja, rasprostranjeni portfelj i neprestano praćenje promjena deviznih tečajeva smanjuju ovaj rizik. Službena valuta Fonda je kuna, a značajan dio ulaganja u financijske instrumente denominiran je u stranim valutama, pretežito u eurima (EUR). Ove pozicije preračunavaju se u hrvatske kune primjenom važećeg tečaja na datum bilance. Tečajne razlike nastale svođenjem imovine i obveza u hrvatske kune na datum bilance uključene su u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti fonda, ali ne utječu na novčane tokove. Fond je tijekom 2018. i 2019. godine koristio derivatne instrumente (forwarde i FX swapove) za aktivnu zaštitu od izloženosti valutnom riziku.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Ukupna imovina i obveze u stranim valutama i domaćoj valuti (u tisućama kuna) na dan 31. prosinca 2018. godine:

	EUR	USD	Ostale valute	HRK	Ukupno
IMOVINA					
Novac i sredstva na računima kod banaka	596.513	531.818	-	22.143.798	23.272.129
Depoziti kod kreditnih institucija	-	-	-	30.000.336	30.000.336
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	156.046.279	18.078.927	-	159.510.406	333.635.612
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	50.197.627	-	-	92.311.368	142.508.995
UKUPNA IMOVINA (1)	206.840.419	18.610.745	-	303.965.908	529.417.072
Obveze					
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	541.379	541.379
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	-	-	163.030	163.030
Obveze prema depozitaru	-	-	-	11.228	11.228
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	-	-	1.060.718	1.060.718
	-	-	-	1.776.355	1.776.355
Sredstva vlasnika udjela u Fondu					
Izdane obračunske jedinice	-	-	-	447.409.037	447.409.037
Revalorizacija po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	22.973.508	22.973.508
Akumulirani dobici	-	-	-	37.603.449	37.603.449
Dobit tekuće godine	-	-	-	19.654.723	19.654.723
	-	-	-	527.640.717	527.640.717
UKUPNE OBVEZE I SREDSTVA VLASNIKA UDJELA (2)	-	-	-	529.417.072	529.417.072
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2018. PRIJE UTJECAJA DERIVATA(1) – (2)	206.840.419	18.610.745	-	-225.451.164	-
Utjecaj derivata:					
Iznos valute kupljene u budućnosti	-	-	-	132.127.272	132.127.272
Iznos valute prodane u budućnosti	- 131.587.092	-	-	-	-131.587.092

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Ukupna imovina i obveze u stranim valutama i domaćoj valuti (u tisućama kuna) na dan 31. prosinca 2019. godine:

	EUR	USD	Ostale valute	HRK	Ukupno
IMOVINA					
Novac i sredstva na računima kod banaka	11.662	307.962	-	139.385	459.009
Depoziti kod kreditnih institucija	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	249.405.157	19.581.582	-	147.923.061	416.909.800
Izvedeni financijski instrumenti	-	-	-	2.321	2.321
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	99.096.661	-	-	108.276.699	207.373.360
UKUPNA IMOVINA (1)	348.513.480	19.889.544	-	256.341.466	624.744.490
Obveze					
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	2.659.698	2.659.698
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	-	-	183.014	183.014
Obveze prema depozitaru	-	-	-	11.912	11.912
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	-	-	194.559	194.559
	-	-	-	3.049.183	3.049.183
Sredstva vlasnika udjela u Fondu					
Izdane obračunske jedinice	-	-	-	504.352.113	504.352.113
Revalorizacija po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	46.371.898	46.371.898
Akumulirani dobiti	-	-	-	57.258.171	57.258.171
Dobit tekuće godine	-	-	-	13.713.125	13.713.125
	-	-	-	621.695.307	621.695.307
UKUPNE OBVEZE I SREDSTVA VLASNIKA UDJELA (2)	-	-	-	624.744.490	624.744.490
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2019. PRIJE UTJECAJA DERIVATA(1) – (2)	348.513.480	19.889.544	-	-368.403.024	-
Utjecaj derivata:					
Iznos valute kupljene u budućnosti	-	-	-	182.125.427	182.125.427
Iznos valute prodane u budućnosti	- 181.963.619	-	-	-	- 181.963.619

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Osjetljivost na razumno moguće promjene tečaja valuta uz pretpostavku da su sve ostale varijable konstantne na dan bilance je kako slijedi:

	Promjena tečaja	Učinak na ukupnu sveobuhvatnu dobit
31.12.2018.	%	HRK
EUR	+/-1%	752.533 / -752.533
USD	+/-1%	186.107 / -186.107
	Promjena tečaja	Učinak na ukupnu sveobuhvatnu dobit
31.12.2019.	%	HRK
EUR	+/-1%	1.883.666 / -1.883.666
USD	+/-1%	198.895 / -198.895

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će promjene vrijednosti kamatnih stopa utjecati na buduće novčane tokove financijskih instrumenata ili njihove fer vrijednosti. Većina izloženosti kamatnom riziku proizlazi iz ulaganja u dužničke vrijednosne papire. Sljedeća tablica prikazuje analizu izloženosti Fonda kamatnom riziku. Imovina i obveze Fonda kategorizirane su, ovisno o tome što nastupa ranije, ili prema promjeni cijene u skladu s ugovornim dospeljem, ili prema dospelju glavnice.

Na dan 31. prosinca 2018.	0-3 mjeseca	3-6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Bez kamatnog rizika	Ukupno
IMOVINA							
Novac kod banaka	23.272.129	-	-	-	-	-	23.272.129
Depoziti kod kreditnih institucija	30.000.336	-	-	-	-	-	30.000.336
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	8.390.943	92.289.102	232.955.567	-	333.635.612
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	142.508.995	-	142.508.995
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	53.272.465	-	8.390.943	92.289.102	375.464.562	-	529.417.072
OBVEZE							
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	-	-	-	-	163.030	163.030
Obveze prema depozitaru	-	-	-	-	-	11.228	11.228
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	-	-	541.380	541.380
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	-	-	-	-	1.060.718	1.060.718
UKUPNO	-	-	-	-	-	1.776.356	1.776.356
RAZLIKA	53.272.465	-	8.390.943	92.289.102	375.464.562	-1.776.356	527.640.716

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2019.	0-3 mjeseca	3-6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Bez kamatnog rizika	Ukupno
IMOVINA							
Novac kod banaka	459.009	-	-	-	-	-	459.009
Depoziti kod kreditnih institucija	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	127.599.430	289.310.370	-	416.909.800
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	207.373.360	-	207.373.360
Izvedeni financijski instrumenti	2.321	-	-	-	-	-	2.321
UKUPNO	461.330	-	-	127.599.430	496.683.730	-	624.744.490
OBVEZE							
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	-	-	-	-	183.014	183.014
Obveze prema depozitaru	-	-	-	-	-	11.912	11.912
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	-	-	2.659.698	2.659.698
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	-	-	-	-	194.559	194.559
UKUPNO	-	-	-	-	-	3.049.183	3.049.183
RAZLIKA	461.330	-	-	127.599.430	496.683.730	-3.049.183	621.695.307

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost ukupne sveobuhvatne dobiti Fonda na promjene referentnih kamatnih stopa, uz pretpostavku da ostale varijable ostanu nepromijenjene.

Pretpostavljeni pomak krivulje kamatnih stopa je standardna devijacija referentne kamatne stope po pojedinoj valuti (prinos referentne državne obveznice). Izračun pretpostavlja puni paralelni pomak (promjena kamatne stope primjenjuje se jednako na sve ročnosti).

Kamatne stope	Promjena kamatne stope bps (0,01%)	Učinak HRK 31.12.2018.	Učinak HRK 31.12.2019.
HRK	+/-14	-1.132.863 / 1.132.863	-1.030.279 / 1.030.279
EUR	+/-34	-3.463.905 / 3.463.905	-6.411.191 / 6.411.191
USD	+/-47	-283.511 / 283.511	-296.205 / 296.205

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Fond imati poteškoća u osiguranju dostatnih sredstava za podmirenje obveza vezanih za financijske instrumente. Imovina Fonda je izrazito likvidna jer se sastoji od novca i sredstava na računima kod banaka, dionica, obveznica i ostalih vrijednosnih papira koji kotiraju na domaćem i međunarodnom tržištu i koji se mogu trenutno realizirati uz neznatne promjene vrijednosti. Obveze Fonda prema vlasnicima udjela isplaćuju se prilikom prelaska člana u drugi mirovinski fond, u slučaju smrti člana fonda i ukoliko je član fonda ispunio uvjete za mirovinu. S obzirom da Fond nema obveza u pogledu financijskih instrumenata, rizik proizlazi iz redovnog poslovanja Fonda i iz navedenih razloga, a poradi zadovoljavajuće likvidnosti Fonda, rizik je nizak.

Sljedeća tablica prikazuje ugovorna preostala dospijeca imovine obveza:

31. prosinca 2018. godine	Na poziv	Do 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno
Imovina						
Novac kod banaka	23.272.129	-	-	-	-	23.272.129
Depoziti kod kreditnih institucija	30.000.336					30.000.336
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	92.289.102	241.346.510	333.635.612
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	142.508.995	142.508.995
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-
UKUPNA IMOVINA (1)	53.272.465	-	-	92.289.102	383.855.505	529.417.072
Obveze						
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	541.379	-	-	-	541.379
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	163.030	-	-	-	163.030
Obveze prema depozitaru	-	11.228	-	-	-	11.228
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	1.060.718	-	-	-	1.060.718
UKUPNE OBVEZE	-	1.776.355	-	-	-	1.776.355
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2018. (1) – (2)	53.272.465	-1.776.355	-	92.289.102	383.855.505	527.640.717

Nediskontirani novčani tokovi obveza jednaki su ugovornim preostalim novčanim tokovima zbog svoje kratke ročnosti.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje ugovorna preostala dospijeca imovine obveza:

31. prosinca 2019. godine	Na poziv	Do 3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno
Imovina						
Novac kod banaka	459.009	-	-	-	-	459.009
Depoziti kod kreditnih institucija	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	127.599.430	289.310.371	416.909.800
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	207.373.360	207.373.360
Izvedeni financijski instrumenti	-	2.321	-	-	-	2.321
UKUPNA IMOVINA (1)	459.009	2.321	-	127.599.430	496.683.731	624.744.490
Obveze						
Obveze s osnova ulaganja u vrijednosne papire	-	2.659.698	-	-	-	2.659.698
Obveze prema društvu za upravljanje Fondom	-	183.014	-	-	-	183.014
Obveze prema depozitaru	-	11.912	-	-	-	11.912
Obveze s osnova prijenosa udjela u Fondu	-	194.559	-	-	-	194.559
UKUPNE OBVEZE	-	3.049.183	-	-	-	3.049.183
NETO IZLOŽENOST NA DAN 31. PROSINCA 2019. (1) – (2)	459.009	-3.046.862	-	127.599.430	496.683.731	621.695.307

Nediskontirani novčani tokovi obveza jednaki su ugovornim preostalim novčanim tokovima zbog svoje kratke ročnosti.

Dospijeca obveza prema udjelničarima ovisi o vremenu njihovog umirovljenja. Zakon o mirovinskom osiguranju predviđa odlazak u mirovinu pet godina prije i pet godina nakon životne dobi službenog umirovljenja (65 godina za muškarce i 61 i pol godina za žene). Službena dob umirovljenja za žene pomiče se za tri mjeseca svake godine tijekom sljedećih osamnaest godina, kada će konačno biti 65 godina.

Sljedeća tablica prikazuje nediskontirane novčane tokove odljeva sredstava udjelničarima u dva scenarija. Pretpostavka prvog (konzervativnog) scenarija je da udjelničari odlaze u mirovinu na početku dozvoljenog zakonskog roka, tj. najranije moguće odlaze u prijevremenu mirovinu (žene s 57, a muškarci sa 60 godina). Drugi (optimalni) scenarij pretpostavlja da udjelničari odlaze u mirovinu u dobi službenog umirovljenja (62 godine za žene, 65 za muškarce).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Dospijeće novčanih tokova po dugoročnim obvezama udjelničarima na dan 31. prosinca 2018.:

	do 1 godine	1 do 5 godina	5 do 10 godina	više od 10 godina	Ukupno
Obveze prema udjelničarima s osnove izdanih jedinica					
Konzervativni scenarij	506.251.234	6.563.123	4.400.188	10.426.171	527.640.716
Optimalan scenarij	126.642.321	378.101.837	8.070.199	14.826.359	527.640.716

Dospijeće novčanih tokova po dugoročnim obvezama udjelničarima na dan 31. prosinca 2019.:

	do 1 godine	1 do 5 godina	5 do 10 godina	više od 10 godina	Ukupno
Obveze prema udjelničarima s osnove izdanih jedinica					
Konzervativni scenarij	598.637.541	6.551.057	5.606.462	10.900.247	621.695.307
Optimalan scenarij	172.687.141	424.487.682	8.013.775	16.506.709	621.695.307

Krajem 2019. godine kao i krajem 2018. godine velika većina imovine Fonda imala je dospijeće do 10 godina, a 20% imovine imalo je dospijeće manje od 5 godina. Uprava Fonda razumno očekuje da će po članku 96. stavku 2. Zakona tijekom sljedećih 5 godina biti prebačeno 1,897 milijardi kuna iz Erste Plavog obveznog mirovinskog fonda kategorije B, što je 3 puta veće od ukupnih obveza Fonda prema članovima. Uzimajući u obzir ovu strogu zakonsku odredbu, Fond nije značajno izložen riziku likvidnosti u razdoblju od sljedećih 5 godina.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da jedna strana u financijskoj transakciji neće podmiriti iznose obveza prema drugoj strani čime će drugoj strani uzrokovati financijski gubitak. Fond je izložen riziku financijskih gubitaka ako druga strana u transakciji ili izdavatelj vrijednosnih papira ne može ili ne želi ispuniti svoju ugovornu obvezu.

Koncentracija kreditnog rizika u Fondu umanjena je diverzifikacijom, te pažljivim praćenjem kreditnog položaja izdavatelja vrijednosnih papira pri stjecanju i dnevnim praćenjem tržišta vodeći računa o zakonskim limitima držanja pojedinih financijskih instrumenata.

Sve transakcije kotiranim vrijednosnim papirima namiruju se nakon isporuke putem ovlaštenih brokera. Rizik neplaćanja je minimalan jer se prodani vrijednosni papiri isporučuju tek nakon što je odgovarajući iznos plaćen brokeru. Prilikom kupnje, plaćanje se vrši tek nakon što su vrijednosni papiri isporučeni. Ako bilo koja strana ne ispuni svoju obvezu, kupoprodajna transakcija se ne zaključuje.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje dužničke vrijednosne papire, depozite i novčana sredstva kod banaka, te potraživanja, kod kojih je prisutan kreditni rizik što je ujedno i maksimalna izloženost kreditnome riziku na dan izvještavanja:

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
Novac kod banaka	23.272.129	459.009
Depoziti kod kreditnih institucija	30.000.336	-
Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	333.635.612	416.909.800
Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	142.508.995	207.373.360
UKUPNO	529.417.072	624.742.169

U 2019. novac na računu nalazi se u bankama koje nemaju svoj kreditni rejting ali njihove matice imaju kreditni rejting BBB- (U 2018. novac na računu i depoziti kod banka nalaze se u bankama koje nemaju svoj kreditni rejting ali njihove matice imaju kreditni rejting BBB-, BBB i BB+).

Sljedeća tablica prikazuje dužničke vrijednosne papire Fonda prema kreditnim ocjenama kreditnih agencija.

S&P rating	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
BB	1,53%	-
BBB-	-	94,53%
BB+	91,82%	1,33%
B+	3,87%	3,15%
Nema ocjene	2,78%	1,00%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Sljedeća tablica prikazuje analizu koncentracije kreditnog rizika u portfelju Fonda prema zemljopisnoj distribuciji (zemlji izdavatelja).

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
Hrvatska	100%	97,21%
Slovenija	-	2,79%
UKUPNO	100%	100%

Sljedeća tablica prikazuje analizu koncentracije kreditnog rizika u portfelju Fonda prema distribuciji po industrijama. (distribucija po industrijama prikazana je prema GICS klasifikaciji, Global Industry Standard Classification).

	31. prosinca 2018.	31. prosinca 2019.
Država	94,26%	94,48%
Komunalne usluge	3,79%	2,99%
Potrošna dobra, ciklička	0,85%	0,67%
Potrošna dobra, neciklička	-	-
Industrija	1,10%	-
Financije	-	1,86%
UKUPNO	100,00%	100,00%

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

20. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2019. godine Fond nije imao dospjela, a nenaplaćena potraživanja kao ni na dan 31. prosinca 2018. godine. Na dan 31. prosinca 2019. godine Fond nema dospjela a neispravljena potraživanja (na dan 31. prosinca 2018. godine Fond nije imao dospjela a neispravljena potraživanja).

21. Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskog instrumenta je iznos po kojem se sredstvo može razmijeniti ili obveza podmiriti između upućenih i spremnih strana u transakcijama koje se odvijaju prema uobičajenim tržišnim uvjetima. Fer vrijednost se temelji na kotiranim tržišnim cijenama ako su dostupne. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontiranog novčanog tijeka ili drugih odgovarajućih tehnika vrednovanja. Društvo za upravljanje fondom smatra da iskazane vrijednosti odražavaju fer vrijednosti financijskih instrumenata.

Dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca na domaćem i stranom tržištu vrednuju se po načelu raspona (spread) na ustanovljenu krivulju prinosa koja po karakteristikama odgovara instrumentu čija se procjena vrši, s time da se početna vrijednost raspona računa iz prinosa pri zadnjoj poznatoj fer vrijednosti tog vrijednosnog papira.

Na dan 31. prosinca 2018. godine i na dan 31. prosinca 2019. godine knjigovodstveni iznosi novca, potraživanja i obveza približni su njihovim fer vrijednostima radi kratkoročne prirode ovih financijskih instrumenata.

Sljedeća tablica prikazuje podjelu vrijednosnih papira koji se mjere po fer vrijednosti, prema razinama 1 do 3 ovisno o načinu na koji je utvrđena fer vrijednost:

- Razina 1: vrednovanje temeljeno na stvarnim cijenama financijskih instrumenata koji kotiraju na aktivnom financijskom tržištu.
- Razina 2: vrednovanje po modelima kod kojih su svi parametri koji imaju utjecaj na fer vrijednost vidljivi na tržištu, izravno ili neizravno.
- Razina 3: tehnike kod kojih svi podaci koji značajno utječu na utvrđenu fer vrijednost nisu bazirani na vidljivim tržišnim podacima.

Razina 1 uključuje obveznice te trezorske i komercijalne zapise za koje se cijena može iščitati s kotacija aktivnog tržišta, te izvedene financijske instrumente. Razina 2 uključuje financijske instrumente čija se fer vrijednost neizravno određuje iz cijena na aktivnom tržištu. Fond u svom portfelju nema financijskih instrumenata koji su razina 3.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

21. Fer vrijednost financijskih instrumenata (nastavak)

NA DAN 31. prosinca 2018.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	UKUPNO
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	5.104.942	22.201.794	-	27.306.736
Obveznice inozemnih izdavatelja	-	-	-	-
Obveznice Republike Hrvatske	184.171.233	122.157.643	-	306.328.877
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	189.276.175	144.359.437	-	333.635.613
UKUPNO	189.276.175	144.359.437	-	333.635.613
Derivatne financijske obveze	540.180	-	-	540.180
NA DAN 31. prosinca 2019.	Razina 1	Razina 2	Razina 3	UKUPNO
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Izvedeni financijski instrumenti	2.321	-	-	2.321
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.321	-	-	2.321
Financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Obveznice domaćih gospodarskih subjekata	5.532.880	17.285.833	-	22.818.713
Obveznice inozemnih izdavatelja	-	11.639.816	-	11.639.816
Obveznice Republike Hrvatske	214.855.433	167.595.839	-	382.451.272
Ukupno financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	220.388.313	196.521.488	-	416.909.801
UKUPNO	220.390.634	196.521.488	-	416.912.122
Derivatne financijske obveze	159.487	-	-	159.487

Na dan 31.12.2019. vrijednost imovine mjerene po amortiziranom trošku iznosila je 207.373.360 kuna. Da je ta imovina mjerena po fer vrijednosti njena vrijednost bi bila 236.204.176 kuna.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

21. Fer vrijednost financijskih instrumenata (nastavak)

Transferi između razina fer vrijednosti

Prijelazi između razine 1 i razine 2

Sljedeća tablica prikazuje prijelaze između razine 1 i razine 2 fer vrijednosti:

	Prijelazi iz Razine 1 u Razinu 2		Prijelazi iz Razine 2 u Razinu 1	
	2018.	2019.	2018.	2019.
Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Obveznice Republike Hrvatske	43.615.598	47.794.708	-	-

22. Upravljanje neto imovinom pripisanom članovima Fonda

Neto imovina pripisana članovima Fonda ovisi o iznosima novčanih primitaka od članova Fonda umanjenim za odljeve članova iz Fonda, o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti tekuće godine i zadržanoj dobiti iz prethodnih godina, te o iznosu revalorizacijske rezerve po financijskoj imovini raspoloživoj za prodaju.

Budući da ne postoje propisani kapitalni zahtjevi, osnovni ciljevi upravljanja neto imovinom pripisanom članovima Fonda su:

- osiguranje dostatne likvidnosti kako bi u svakom trenutku bilo dostatnih sredstava za isplate članovima Fonda,
- investiranje novčanih primitaka od članova u plasmane u skladu sa zadanom strukturom diverzifikacije portfelja, te rizičnim profilom koji zadovoljava zahtjeve razboritosti i opreza pri ulaganju a istodobno donosi odgovarajući prinos,
- očuvanje dostatne veličine Fonda kako bi operacije Fonda bile troškovno efikasne.

Ciljevi, politike i procesi upravljanja neto imovinom tijekom 2019. godine nisu se značajno mijenjali u usporedbi s 2018. godinom.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2019. godine

23. Događaji nakon datuma bilance

Pad vrijednosti dionica na financijskim tržištima uslijed pojave koronavirusa COVID-19 najviše je pogodio fondove kategorija A i B, no imovina fondova kategorije C nije značajnije izgubila na vrijednosti; tako je su gubici u kategoriji C vrlo mali i iznose -1,22%, nešto su veći u kategoriji B, -8,24%, a dvoznamenkasti samo u najvolatilnijoj kategoriji A, -12,56%. Navedeno je posljedica spomenutog life-cycle modela II. stupa mirovinskog osiguranja kojim se osigurava zaštita budućih umirovljenika, kako starije životne dobi koji uskoro ostvaruju pravo na mirovinu, tako i onih mlađih koji s obzirom na veći broj godina koje imaju do umirovljenja mogu očekivati dugoročnu stabilnost. Dionički indeksi zabilježili su do sad najbrži pad u takozvano medvjede tržište (kad dionički indeksi padnu više od 20%), pa je tako njemački dionički indeks DAX u periodu od 31.12.2019. do 24.03.2020. pao 26,78%, američki S&P 500 24,25%, a hrvatski Crobex 30,41%. Hrvatske državne obveznice su također zabilježile pad cijena i rast prinosa, pa je tako na primjer prinos na CROATIA 2030 EUR porastao s 0,742% na 2,265% a na CROATIA 2024 USD sa 2,191% na 3,695%.

Analizirana su tri potencijalna scenarija u ovisnosti o mogućem trajanju pandemije koronavirusa te težini krize i početku oporavka tržišta i poslovanja. Scenariji su napravljeni pod pretpostavkom zadržavanja fiksnih omjera ključnih klasa imovine u portfelju fonda kakvi su bili na 31. prosinac 2019.

Prvi scenarij pretpostavlja da će neizvjesnost i sadašnje stanje trajati naredna 2 do 3 mjeseca te će u drugom dijelu godine doći do oporavka tržišta i normalizacije poslovanja, pa će dionička i obveznička tržišta završiti na razinama s početka godine. U slučaju ovog scenarija, prinos fonda iznosio bi 1,17%. Drugi scenarij pretpostavlja da će neizvjesnost i sadašnje stanje trajati i nakon polovice godine, uz blagi oporavak do kraja godine ali ne i povratak na razine iz početka godine. Pretpostavka je da će godinu dionička tržišta završiti na -10% od početka godine, a prosječni obveznički prinos bio bi veći za 1%. U ovom slučaju, prinos fonda iznosio bi -3,20%. Treći scenarij pretpostavlja neizvjesnost do kraja 2020. godine, sa padom dioničkog tržišta od -25% u odnosu na početak godine, i s obvezničkim prinosima većim za 2%. U slučaju najnepovoljnijeg scenarija, prinos fonda iznosio bi -7,58%.

S obzirom na razmatrane aspekte i utjecaj COVID-19 na poslovanje fonda, iako je zabilježen pad NAV-a u periodu jačanja krize kad je i dostigao svoju najnižu vrijednost, smatra se da, za fondovsku industriju, taj pad značajno ne utječe na poslovanje u 2019. godini. Fond je postavio i razmotrio različite scenarije i utjecaje na buduća kretanja vrijednosti portfelja i prinosa na portfelj kako bi se pripremio na različite ishode tih scenarija. Iako se radi o krizi koja ima i može imati kratkoročan, srednjoročan i dugoročan utjecaj na vrijednosti portfelja fondova, smatra se kako fond ima dovoljno rezerve likvidnosti, adekvatnosti kapitala i održivosti baze članova kako bi premostio daljnji nastavak pandemijske krize u kontekstu višestruko negativnog utjecaja na poslovanje fonda, pritom ne dovodeći u pitanje sposobnost nastavka poslovanja fonda.